

Pedagogisk bedömning

Inför mottagande till anpassad grundskola
Vägledning till förskola och grundskola

Inledning

Det här är en vägledning till dig som ska göra en pedagogisk bedömning som en del av en enhetlig utredning inför prövning av barns eller elevs rätt att läsa enligt den anpassade grundskolans läroplan. Den pedagogiska bedömningen ska dokumenteras i kommungemensamma mallar och denna vägledning ger stöd i vad den bedömningen ska innehålla. Mallarna finns i [Prorenata på Örebro kommuns intranät](#) eller på [Pedagog Örebro](#).

Det finns två olika bedömningsmallar, en för barn i förskolan och en för elever i grundskolan. Denna vägledning har ett avsnitt för förskolan *Vägledning förskola* (s. 6–9) och ett avsnitt för grundskolan *Vägledning grundskola* (s. 10–13). Rubrikerna i vägledningen utgår ifrån rubrikerna i mallarna för pedagogisk bedömning och ger en förklarande text till vad som ska finnas med under varje rubrik. **Inga rubriker i mallarna får tas bort eller flyttas.**

När ska mallen för pedagogisk bedömning användas?

Den pedagogiska bedömningsmallen ska användas i alla ärenden där det görs en enhetlig utredning som underlag för prövning av om barnet eller eleven har rätt att tas emot i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola.

Innehåll

Inledning	2
När ska mallen för pedagogisk bedömning användas?	2
Vägledningens innehåll	4
Vad ska den pedagogiska bedömningen ge svar på?	4
Innan pedagogisk bedömning	4
Genomförande av pedagogisk bedömning	4
Ansvarsfördelning	5
Barns och elevers rätt att ge sin bild av sin situation	5
Pedagogisk bedömning – barn i förskolan	6
Pedagogisk bedömning – elever i grundskolan	10
Bilaga 1: Visuellt stöd för kartläggande samtal med barn i förskolan	15
Bilaga 2: Visuellt stöd för kartläggande samtal med elever i skolan	22
Bilaga 3: Områden att utforska tillsammans med vårdnadshavare gällande barnets förskole- eller skolsituation	31

Vägledningens innehåll

Den här vägledningen ger stöd i vad den pedagogiska bedömningen ska ge svar på. Den förklarar även vad förskolan eller skolan ska göra innan den pedagogiska bedömningen görs, hur genomförandet av bedömningen går till samt ansvarsfördelningen genom hela processen.

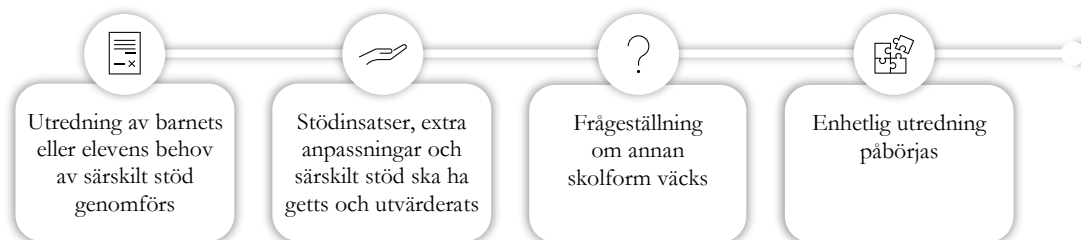
Vägledningen poängterar även varför barnet eller elevens röst är viktig att få fram och vad som kan vara bra att tänka på.

Vad ska den pedagogiska bedömningen ge svar på?

Den pedagogiska bedömningen ska ge svar på hur förskolan eller skolan har arbetat och kompenserat för att möta de svårigheter och behov som uppstår i mötet mellan barnet eller eleven och miljön. Bedömningen ska ge svar på vilka förutsättningar barnet eller eleven får i lärmiljön och vilka förutsättningar barnet eller eleven har att med stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd klara mål och betygskriterier i skolan. Det ska tydligt framkomma på vilket sätt stödinsatserna ha påverkat barnet eller elevens kunskapsutveckling och lärande.

Innan pedagogisk bedömning

Innan denna pedagogiska bedömning genomförs inför mottagande till anpassad grundskola ska särskilt stöd ha getts barnet eller eleven. Det särskilda stödet ska ha dokumenterats i *Utredning av barnets behov av särskilt stöd* eller *Utredning av elevs behov av särskilt stöd*.

Genomförande av pedagogisk bedömning

I den pedagogiska bedömningen ska barnets förskolesituation eller elevens skolsituation beskrivas under flera angivna rubriker. Det som har framkommit i beskrivningen ska analyseras. Sedan görs en bedömning om barnet eller eleven har förutsättningar att klara grundskolans mål och betygskriterier. I denna process är vägledningen till hjälp, var god se avsnitt *Vägledning förskola* eller *Vägledning grundskola*.

Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för att en enhetlig utredning genomförs när behörighetsprövning inför mottagande till anpassad grundskola ska göras.

Specialpedagog ansvarar för att genomföra den pedagogiska bedömningen.

För mer information om ansvarsfördelningen för hela processen var god se [Rutiner för prövning av mottagande i grundsärskolan och målgruppstillhörighet inför gymnasiesärskolan \(Örebro kommun – Intranät\)](#).

Barns och elevers rätt att ge sin bild av sin situation

Alla barn och elever ska, om de vill och utifrån sina egna förutsättningar, vara delaktiga i genomförandet av den pedagogiska bedömningen inför mottagande till anpassad grundskola. Barnet eller eleven ska ges möjlighet att uttrycka sina tankar och åsikter om sin förskole- eller skolsituation på det sätt som fungerar för dem. Visuellt stöd i samtal med barn och elever kan vara avgörande för deras möjlighet att förstå och göra sig förstådda.

Vill du ha stöd för genomförande av samtal med visuellt stöd kan du använda materialet i bilaga 1 eller 2.

Mer information om samtal med barn och unga finns att hitta på [Lotsens Infotek – Barn och ungas röst](#).

Pedagogisk bedömning – barn i förskolan

Barnet

Ange barnets personnummer, namn, förskola och avdelning.

Ansvarig utredare

Ange ansvarig utredare med namn, profession och telefonnummer.

Anledning till enhetlig utredning

Är förutbestämt och står i mallen.

Bedömningens syfte

Är förutbestämt och står i mallen.

Frågeställning

Är förutbestämt och står i mallen.

Genomförande

Beskriv under vilken period som den pedagogiska bedömningen har genomförts, hur den har genomförts (samtal, bedömningsinstrument m.m.) samt vilka som har bidragit med information. Har en tolk använts måste det framgå.

Historik

Förskolehistorik

Ge en kortfattad beskrivning av barnets historik i förskolan. Hur länge har barnet gått på förskolan? När uppmärksammades barnets behov av stödinsatser? Har barnet gått på olika förskolor? Vad framkom i överlämningen? Annan information av betydelse.

Tidigare gjorda utredningar

Beskriv vilka tidigare utredningar som har gjorts. Det kan vara utredningar som gjorts av andra verksamheter, tex Barn- och ungdomspsykiatri, Logopedmottagningen, Barn- och ungdomshabiliteringen m.m. Observera att andra delar som gjorts i den enhetliga utredningen inte ska anges här.

Utredning

Ansvarig verksamhet:

Typ av utredning:

Namn och profession på ansvarig utredare:

Datum då utredningen genomfördes:

Utredning av barnets behov av särskilt stöd

Ange om utredning av barnets behov av särskilt stöd har gjorts, när den gjordes, vem som är ansvarig för utredningen.

Handlingsplan

Ange om det finns en aktuell handlingsplan för barnet, när handlingsplanen upprättades och vem som är ansvarig.

Förutsättningar och insatser på förskolenivå och gruppnivå**Förutsättningar**

Beskriv de förutsättningar som finns på förskolenivå och gruppnivå. Hur gynnar eller hindrar förutsättningarna barnets delaktighet, lärande och utveckling?

Exempel på förutsättningar på förskolenivå och gruppnivå

- Pedagogernas kompetens och förhållningssätt
- Förskolläraryrket och pedagogtätthet
- Barnhälsoteamet och/eller Förskolans hälsoteams organisation och arbete
- Samverkan med andra aktörer
- Barngruppens storlek och sammansättning
- Klimat och bemötande i barngruppen

Insatser

Har insatser gjorts på förskolenivå eller gruppnivå utifrån barnets behov kan dessa beskrivas här. På vilket sätt har dessa insatser gynnat barnets delaktighet, lärande och utveckling?

Barnets förutsättningar för lärande och utveckling**Summering av barnets behov i relation till lärmiljön**

Gör en sammanfattande beskrivning av barnets behov och hur det visar sig i den pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljö som barnet befinner sig i. Du kan med fördel hämta information från tidigare dokumentation, till exempel utredning av barnets behov av särskilt stöd eller annan pedagogisk dokumentation av barnets utveckling och lärande.

Stödsinstanser som har getts barnet

Beskriv vilka kompensatoriska stödinsatser som getts barnet. Beskriv även i vilken omfattning stödinsatserna har getts samt hur länge.

På vilket sätt har stödinsatserna påverkat barnets utveckling och lärande?

Vilken skillnad har stödinsatserna gjort för barnets utveckling och lärande? Hur har det visat sig? Hur kan barnet tillgodogöra sig undervisningen med hjälp av stödinsatserna?

Barnets kunskaper inom respektive område

Beskriv vad barnet kan med hjälp av stödinsatser. Här ska fokus vara på att lyfta fram det som barnet kan.

Beskriv barnets nuvarande kunskaper inom områdena; kommunikation/språk, matematik, natur och teknik, fantasi/föreställningsförmåga, motorik/kroppsuppfattning, samarbete/konflikthantering.

Barnets och vårdnadshavares uppfattning

Barnets uppfattning om sin förskolesituation

Det är viktigt att barnet ges möjlighet att få beskriva hur hen upplever sin situation på förskolan. Vuxna på förskolan är skyldiga göra det som behövs för att det ska vara möjligt för barnet att kunna göra sin röst hörd. Som ett stöd till detta finns ett förslag på hur ett utforskande samtal kan förstärkas genom att rita och prata, se bilaga 1.

Om det av någon anledning inte går att få till ett samtal med barnet kan materialet användas som observationsunderlag. Den vuxna utforskar då barnet utifrån de sex olika områdena genom att observera barnet i sin lärmiljö och försöker sätta sig in i barnets perspektiv. Vad tror du att barnet skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna till det visuella stödet kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Områden som belyses med hjälp av det visuella stödet är:

- Det här tycker jag är roligt
- Det här är jag bra på
- Det här tycker jag är svårt
- Det här gör mig ledsen
- Det här får jag bestämma över
- Så här tycker jag om mina kompisar och pedagoger

Mer information om samtal med barn och unga finns att hitta på [Lotsens Infotek – Barn och ungas röst](#).

Vårdnadshavares uppfattning om barnets förskolesituation

Vårdnadshavare ska ges möjlighet att få uttrycka sin uppfattning gällande barnets behov, förmågor och situation på förskolan. Som stöd för ett utforskande samtal finns ett dokument som kan skickas hem till vårdnadshavare inför mötet, se bilaga 3.

Områden som belyses är:

- Trivsel och trygghet
- Relationer
- Stöd och hjälp
- Delaktighet
- Styrkor och intressen

Övrig information av betydelse

Ange om det finns ytterligare information som är av betydelse för den pedagogiska bedömningen, exempelvis frånvaro.

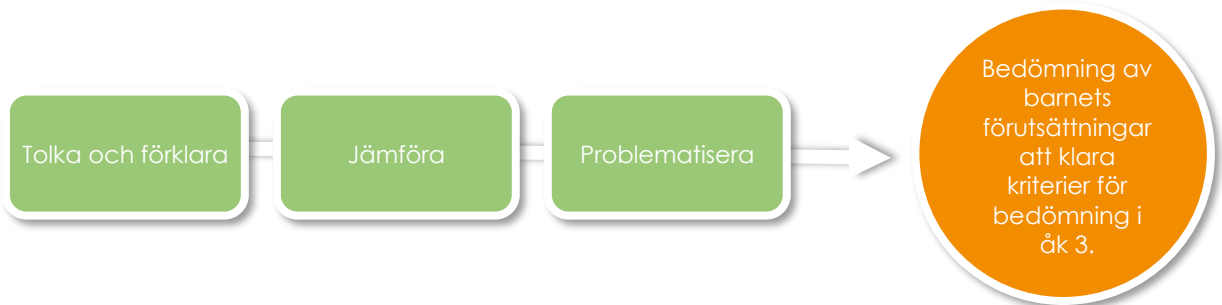
Kommunicering

Beskriv på vilket sätt (skriftligt/muntligt) och när den pedagogiska bedömningen har kommunicerats med vårdnadshavare. Beskriv även vårdnadshavares synpunkter på bedömningen. Observera att bedömningen är fristående i förhållande till vårdnadshavares synpunkter.

Analys

För att kunna göra en bedömning behöver du analysera de förutsättningar som getts barnet i relation till barnets egen sårbarhet. I analysen uttrycker du dina egna reflektioner kopplat till bedömningens frågeställning; *Vilka förutsättningar har barnet att med stödinsatser (extra anpassningar och särskilt stöd) nå grundskolans betygsriterier i årskurs 3 utifrån barnets förutsättningar för utveckling och lärande?*

Tolka och förklara

- Hur kan den insamlade informationen förstås?
- På vilket sätt har de förutsättningar som getts barnet gynnat eller hindrat barnets kunskapsutveckling?

Jämföra

- Är barnets, vårdnadshavares och förskolans bild av barnets situation samstämmiga?
- Vad består eventuella olikheter i och hur kan det förklaras?

Problematisera

- Kan man tolka informationen på annat sätt?
- Vad styrker att barnet saknar förutsättningar att med stöd nå betygsriterierna i årskurs 3 i grundskolan? Vad skulle tala emot?

Bedömning

Ange om barnet saknar förutsättningar att klara betygsriterierna genom att kryssa för något av alternativen.

Om barnet bedöms ha förutsättningar att klara betygsriterierna i något ämne behöver dessa ämnen anges.

Ansvarig för den pedagogiska bedömningen

Ange datum, namn och profession. Underteckna bedömningen skriftligt när den skrivits ut.

Pedagogisk bedömning – elever i grundskolan

Eleven

Personnummer, förnamn, efternamn, skola, årskurs

Ansvarig utredare

Förnamn, efternamn, profession och telefonnummer

Anledning till enhetlig utredning

Är förutbestämt och står i mallen.

Bedömningens syfte

Är förutbestämt och står i mallen.

Frågeställning

Är förutbestämt och står i mallen.

Genomförande

Beskriv under vilken period som den pedagogiska bedömningen har genomförts, hur den har genomförts (samtal, bedömningsinstrument m.m.) samt vilka som har bidragit med information. Har en tolk använts måste det framgå.

Historik

Skolhistorik

Ge en kortfattad beskrivning av elevens historik i skolan. När upptäcktes elevens skolsvårigheter? Har eleven gått på olika skolor? Har överlämning mellan de olika skolorna i så fall skett? Vad framkom i överlämningen? Eller annan information av betydelse.

Tidigare gjorda utredningar

Beskriv vilka tidigare utredningar som har gjorts. Det kan vara utredningar som gjorts av förskolan, skolan eller inom andra verksamheter, t.ex. Barn- och ungdomspsykiatri, Logopedmottagningen, Barn- och ungdomshabiliteringen m.m. Observera att andra delar som gjorts i den enhetliga utredningen inte ska anges här.

Utredning

Ansvarig verksamhet:

Typ av utredning:

Namn och profession på ansvarig utredare:

Datum då utredningen genomfördes:

Utredningar om elevs behov av särskilt stöd

Ange om utredning om elevs behov av särskilt stöd har gjorts, när den gjordes och vem som är ansvarig.

Ange om utredning av elevs behov av särskilt stöd och elevs frånvaro har gjorts, när den gjordes och vem som är ansvarig.

Åtgärdsprogram

Ange om eleven har ett aktuellt åtgärdsprogram, när det senaste åtgärdsprogrammet upprättades och vem som är ansvarig.

Förutsättningar och insatser på skolnivå och gruppnivå**Förutsättningar**

Beskriv de förutsättningar som finns på skolnivå och gruppnivå. Hur gynnar eller hindrar förutsättningarna elevens delaktighet, lärande och kunskapsutveckling?

Exempel på förutsättningar på skolnivå och gruppnivå

- Personalens kompetens och förhållningssätt
- Lärar- och pedagogtätthet
- Elevhälsoteamets organisation och arbete
- Samverkan med andra aktörer
- Elevgruppens storlek
- Klimat och bemötande mellan elever i gruppen

Insatser

Har insatser gjorts på skolnivå eller gruppnivå utifrån elevens behov kan dessa beskrivas här. På vilket sätt har dessa insatser gynnat elevens delaktighet, lärande och kunskapsutveckling?

Elevens förutsättningar för lärande och kunskapsutveckling**Summering av elevens behov i relation till lärmiljön**

Gör en sammanfattande beskrivning av elevens behov och hur det visar sig i den pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljö som eleven befinner sig i. Du kan med fördel hämta information från tidigare dokumentation, till exempel utredning av elevs behov av särskilt stöd.

Extra anpassningar som har getts eleven

Beskriv vilka extra anpassningar som har getts eleven. Beskriv även i vilken omfattning de extra anpassningar har getts, vem som har ansvarat för genomförandet samt hur länge de extra anpassningarna har getts.

Särskilt stöd som har getts eleven

Beskriv vilket särskilt stöd som har getts eleven och vem som har haft ansvar att genomföra insatsen. Beskriv även i vilken omfattning det särskilda stödet har getts samt hur länge.

På vilket sätt har de extra anpassningarna och det särskilda stödet påverkat elevens kunskapsutveckling och lärande?

På vilket sätt har de extra anpassningarna och det särskilda stödet påverkat elevens kunskapsutveckling och lärande? Hur har det visat sig? Har koncentration och fokus gynnats? Förstår eleven instruktionerna bättre? Hur kan eleven tillgodogöra sig undervisningen med hjälp av de extra anpassningarna och det särskilda stödet? Har elevens delaktig och inflytande över sin kunskapsutveckling ökat?

Elevens kunskaper i respektive ämne

Skriv vilka ämnen som eleven har fått undervisning i. Utgå från ämnets syfte och det centrala innehållet, vad kan eleven just nu i respektive ämne? Vilken årskursnivå ges undervisningen på i respektive ämne? Vilka kriterier för bedömning av godtagbara kunskaper eller betygsriterier klarar eleven med extra anpassningar och särskilt stöd i respektive ämne?

Ämnen årskurs 1-9

Bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, moderna språk (4-9) modersmål, musik, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religion, samhällskunskap, slöjd, svenska, svenska som andraspråk, teknik

Elevens och vårdnadshavares uppfattning**Elevens uppfattning om sin skolsituation**

Det är viktigt att eleven ges möjlighet att få beskriva hur hen upplever sin situation på skolan. Vuxna på skolan är skyldiga göra det som behövs för att det ska vara möjligt för eleven att kunna göra sin röst hörd. Som ett stöd till detta finns ett förslag på hur ett utforskande samtal kan förstärkas genom att rita och prata, se bilaga 2.

Om det av någon anledning inte går att få till ett samtal med eleven kan materialet användas som observationsunderlag. Den vuxna utforskar då eleven utifrån de sex olika områdena genom att observera eleven i sin lärmiljö och försöker sätta sig in i elevens perspektiv. Vad tror du att eleven skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna till det visuella stödet kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Områden som belyses med hjälp av det visuella stödet är:

- Det här tycker jag är roligt i skolan
- Det här är jag bra på i skolan
- Så här tycker jag om mina kompisar och vuxna i skolan
- Det här tycker jag är svårt i skolarbetet
- Det här får jag bestämma över eller påverka i skolan
- Min upplevelse av skolarbetet i eller utanför klassrummet

Mer information om samtal med barn och unga finns att hitta på [Lotsens Infotek – Barn och ungas röst](#).

Vårdnadshavares uppfattning om elevens skolsituation

Vårdnadshavare ska ges möjlighet att få uttrycka sin uppfattning gällande barnets behov, förmågor och situation på skolan. Som stöd för ett utforskande samtal finns ett dokument som kan skickas hem till vårdnadshavare inför mötet, se bilaga 3.

Områden som belyses är:

- Trivsel och trygghet
- Relationer
- Stöd och hjälp
- Delaktighet
- Styrkor och intressen

Övrig information av betydelse

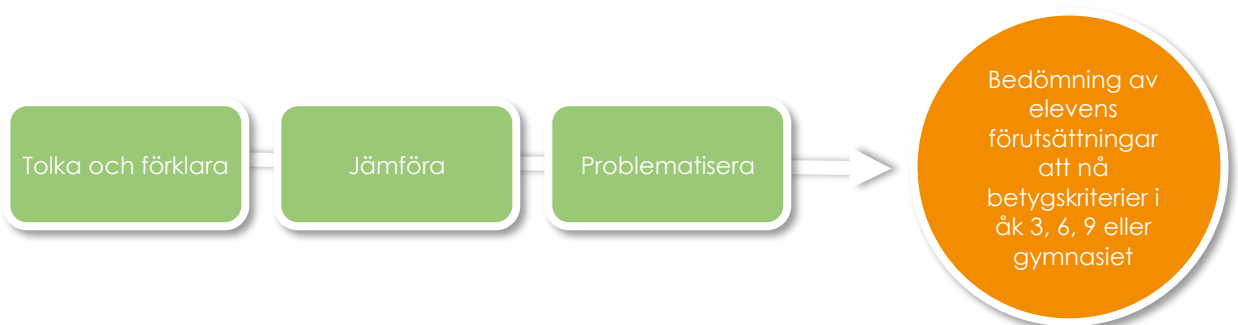
Ange om det finns ytterligare information som är av betydelse för den pedagogiska bedömningen, exempelvis frånvaro.

Kommunicering

Beskriv på vilket sätt (skriftligt/muntligt) och när den pedagogiska bedömningen har kommunicerats med vårdnadshavare. Beskriv även vårdnadshavares synpunkter på bedömningen. Observera att bedömningen är fristående i förhållande till vårdnadshavares synpunkter.

Analys

För att kunna göra en bedömning behöver du analysera de förutsättningar som getts eleven i relation till elevens egen sårbarhet. I analysen uttrycker du dina egna reflektioner kopplat till bedömningens frågeställning; *Vilka förutsättningar har eleven att med extra anpassningar och särskilt stöd klara grundskolans betygsriterier i årskurs sex/ grundskolans betygsriterier i årskurs nio/ gymnasieskolans betygsriterier utifrån elevens skolsituation och kunskapsutveckling?*

Tolka och förklara

- Hur kan den insamlade informationen förstås?
- På vilket sätt har de förutsättningar som getts eleven gynnat eller hindrat elevens kunskapsutveckling?

Jämföra

- Är elevens, vårdnadshavares och skolans bild av elevens situation samstämmiga?
- Vad består eventuella olikheter i och hur kan det förklaras?

Problematisera

- Kan man tolka informationen på annat sätt?
- Vad styrker att eleven saknar förutsättningar att med stöd nå kriterier för bedömning i årskurs 3 eller betygskriterierna i årskurs 6 eller 9 i grundskolan eller betygskriterier i gymnasiet? Vad skulle tala emot?

Bedömning

Ange om eleven saknar förutsättningar att klara betygskriterierna genom att kryssa i något av alternativen.

Om eleven bedöms ha förutsättningar att klara betygskriterierna i något ämne ska dessa ämnen anges i fritext.

Ansvarig för den pedagogiska bedömningen

Ange datum, namn och profession. Underteckna bedömningen skriftligt när den skrivits ut.

Bilaga 1: Visuellt stöd för kartläggande samtal med barn i förskolan

Alla barn är hjälpta av att ha visuellt stöd i samtalet. Det visuella stödet är till hjälp för att förstå, uttrycka sig, hålla fokus och få idéer om vad en kan säga. Som en del av den pedagogiska bedömningen ska barnets upplevelse av sin situation på förskolan undersökas och beskrivas. Som hjälp i genomförandet finns ett visuellt underlag att använda sig av, detta kommer beskrivas nedan.

Förstärka genom att rita och prata

Detta samtalsstöd bygger på att den vuxna förtydligar samtalet med barnet genom att prata och rita det som sägs. Materialet innehåller sex stycken samtalsunderlag med tillhörande stödfrågor. Områdena som kan utforskas med hjälp av materialet är:

- Det här tycker jag är roligt
- Det här är jag bra på
- Det här tycker jag är svårt
- Det här gör mig ledsen
- Det här får jag bestämma över
- Så här tycker jag om mina kompisar och pedagoger

Inför samtalet

Välj en plats och tidpunkt som passar bra för barnet. Det är bra om barnet har en trygg vuxen med i samtalet, förslagsvis en pedagog på avdelningen, samtidigt som det är bra om den som håller i samtalet är lite van vid att rita och prata samtidigt, förslagsvis specialpedagogen.

Skriv ut samtalsunderlagen som finns nedan och välj vilket område du vill börja utforska. Det kommer troligtvis behövas samtal vid fler än ett tillfälle för att barnet ska kunna göra sin röst hörd inom samtliga områden.

Under samtalet

Börja med att ställa en utav stödfrågorna till samtalsunderlaget, t.ex. *Berätta, vad tycker du är roligt på förskolan?* Det barnet berättar ritas du på pappret. Det är du som vuxen som ansvarar för att rita i samtalet men om barnet vill komplettera får hen självklart göra det. Använd då gärna varsin penna så att du också kan rita. Tänk på att det viktiga är att du ritat, inte hur du ritat.

Svarar barnet *"vet inte"* på din fråga kan du säga *"om jag ska rita något som du tycker är roligt på förskolan, vad skulle det vara då?"*. Om barnet ändå har svårt att svara på frågan kan du ge förslag på vad du tror att barnet gillar och se hur barnet responderar på det.

Till varje område som undersöks finns det förslag på frågor att ställa som kan fördjupa eller bredda samtalet. När det känns som att ni har utforskat ett område färdigt så kan du sammanfatta det ni sagt och ritat.

Efter samtalet

De ritade samtalen är underlag för den sammanfattning av barnets berättelse som ska dokumenteras i den pedagogiska bedömningen.

Hur gör man när det inte går att genomföra ett samtal?

Med de barn där det visar sig att det inte går att genomföra ett samtal kan detta visuella samtalsunderlag istället användas som observationsunderlag.

Den vuxna utforskar barnet i relation till dess lärmiljö och försöker sätta sig in i barnets perspektiv. Vad tror du att barnet skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Det här tycker jag är roligt:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- Berätta, vad är roligt på förskolan?
- Vad har du skrattat åt idag?
- När känns det riktigt bra på förskolan?
- Vad tycker du om att göra på förskolan?
- När du är hemma och ska gå till förskolan, finns det något du längtar efter då?

Det här är jag bra på:

- Förslag på frågor att ställa i samtalet:**
- Det finns nyckret du är bra på, berätta vad tycker du att du är bra på?
  - Berätta om något som du har lärt dig.
  - Är det något som känns lätt nu som förut kändes svårt?
  - Vad övar du på just nu?

Områden du kan utforska är:

- sociala färdigheter som att vara en bra kompis
- lärande utifrån tema eller projekt som förskolan har
- motoriska färdigheter

Det här tycker jag är svårt:

Förslag på frågor att ställa i samtalet:

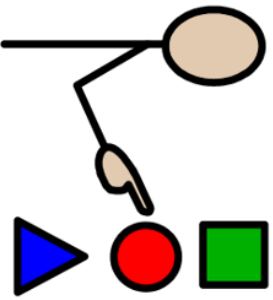
- Finns det något som du tycker är svårt på förskolan?
- Vem hjälper dig när något är svårt?
- Hur vill du att någon ska hjälpa dig?
- Finns det något som vi kan göra för att det skulle kännas lättare?

Det här gör mig ledsen:

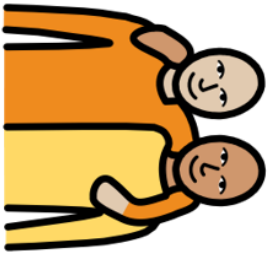
Förslag på frågor att ställa i samtalet:

- Vad gör dig ledsen på förskolan?
- Vem tröstar dig när du är ledsen?
- När du är ledsen, vad vill du ha då?

Det här får jag bestämma över:

- Förslag på frågor att ställa i samtalet:
- När upplever du att du får bestämma?
  - Vad skulle du vilja bestämma?
  - Vem bestämmer på förskolan?
  - Tycker du att pedagogerna lyssnar på då dig?

Så här tycker jag om
mina kompisar och pedagoger:

- Förslag på frågor att
ställa i samtalet:
- Vem leker du med?
  - Vilken/vilka pedagog
tycker du om?
  - Hur känns det att
komma till förskolan
på morgonen?
  - Vem går du till när det
inte känns bra?

Bilaga 2: Visuellt stöd för kartläggande samtal med elever i skolan

Alla elever är hjälpta av att ha visuellt stöd i samtalet. Det visuella stödet är till hjälp för att förstå, uttrycka sig, hålla fokus och få idéer om vad en kan säga. Som en del av den pedagogiska bedömningen ska elevens upplevelse av sin skolsituation undersökas och beskrivas. Som hjälp i genomförandet finns ett visuellt underlag att använda sig av, detta kommer beskrivas nedan.

Förstärka genom att rita och prata

Detta samtalsstöd bygger på att den vuxna förtydligar samtalet med eleven genom att prata och rita det som sägs. Materialet innehåller sex stycken samtalsunderlag med tillhörande stödfrågor. Områdena som kan utforskas med hjälp av materialet är:

- Det här tycker jag är roligt i skolan
- Det här är jag bra på i skolan
- Så här tycker jag om mina kompisar och vuxna i skolan
- Det här tycker jag är svårt i skolarbetet
- Det här får jag bestämma över eller påverka i skolan
- Min upplevelse av skolarbetet i eller utanför klassrummet

Inför samtalet

Välj en plats och tidpunkt som passar bra för eleven. Det är bra om eleven är trygg med den vuxna som håller i samtalet samtidigt som det är viktigt att den som håller i samtalet är lite van vid att rita och prata.

Skriv ut samtalsunderlagen som finns nedan och välj förslagsvis att börja prata om det som känns lätt och roligt för eleven. Det kommer troligtvis behövas samtal vid fler än ett tillfälle för att eleven ska kunna göra sin röst hörd inom samtliga områden.

Under samtalet

Börja med att ställa en utav stödfrågorna till samtalsunderlaget, t.ex. *Berätta, vad tycker du är roligt i skolan?* Det eleven berättar ritas du på pappret. Det är du som vuxen som ansvarar för att rita i samtalet men om eleven vill komplettera får hen självklart göra det. Använd då gärna varsin penna så att du också kan rita. Tänk på att det viktiga är att du ritas, inte hur du ritas.

Svarar eleven *"vet inte"* på din fråga kan du säga *"om jag ska rita något som du tycker är roligt i skolan, vad skulle det vara då?"*. Om eleven ändå har svårt att svara på frågan kan du ge förslag på vad du tror att eleven gillar och se hur eleven responderar på det.

Till varje område som undersöks finns det förslag på frågor att ställa som kan fördjupa eller bredda samtalet. När det känns som att ni har utforskat ett område färdigt så kan du sammanfatta det ni sagt och ritat.

Efter samtalet

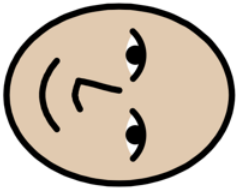
De ritade samtalen är underlag för den sammanfattning av elevens upplevelse av sin skolsituation som ska dokumenteras i den pedagogiska bedömningen.

Hur gör man när det inte går att genomföra ett samtal?

Med de elever där det visar sig att det inte går att genomföra ett samtal kan detta visuella samtalsunderlag istället användas som observationsunderlag.

Den vuxna utforskar då eleven i relation till dess lärmiljö och försöker sätta sig in i elevens perspektiv. Vad tror du att eleven skulle ha berättat om hen kunde? Stödfrågorna kan användas för att bredda eller fördjupa observationen.

Det här tycker jag är
roligt i skolan:

- Förslag på frågor att
ställa i samtalet:**
- Berätta, vad är roligt i skolan?
  - Är något extra kul just nu?
  - När känns det riktigt bra i skolan?
  - Vad tycker du om att göra i skolan?
  - När du är hemma och ska gå till skolan, finns det något du längtar efter där?

Det här är jag bra
på i skolan:

Förslag på frågor att

ställa i samtalet:

- Det finns mycket du är bra på. Berätta, vad tycker du att du är bra på?

Hjälp eleven att få syn på olika typer av färdigheter som du har kännedom om, t.ex. samspelsfärdigheter

- Berätta om något som du har lärt dig.
- Är det något som känns lätt nu som kändes svårt förut?
- Vad övar eller tränar du på just nu?
- Utforska vad eleven tycker hen är bra på utifrån respektive ämne

Så här tycker jag om
mina kompisar och vuxna i skolan:

**Förslag på frågor att
ställa i samtalet:**

- Vem leker du med på skolan? eller Vem är du tillsammans med på skolan?
- Vilken eller vilka vuxna tycker du om i skolan?
- Hur känns det att komma till skolan på morgonen?
- Vem går du till om det inte känns bra?
- Vet du vem du kan vända dig till om det är något som inte känns bra?

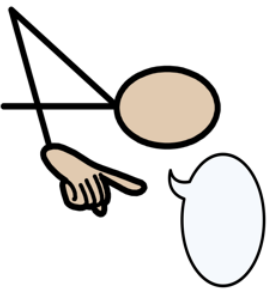

Det här tycker jag är svårt
i skolarbetet:

Förslag på frågor att

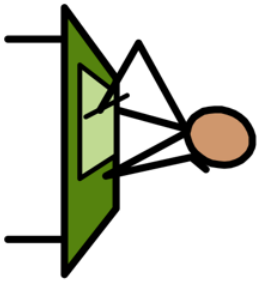
ställa i samtalet:

- Vad tycker du är svårt i skolarbetet?
- Vem hjälper dig när något är svårt?
- Finns det något som skulle kunna göra att skolarbetet kändes lättare?
- Frågar dina lärare dig om du behöver hjälp?
- Vad skulle du vilja ha mer hjälp med?

Det här får jag bestämma över
eller påverka i skolan:

- Förslag på frågor att ställa i samtalet:**
- När tycker du att du får bestämma i skolan?
  - Vad skulle du vilja bestämma över i skolan?
  - När tycker du att du får vara med att påverka i skolan?
  - Vad skulle du vilja vara med att påverka över?
  - När lyssnar vuxna på dig i skolan?
  - När lyssnar vuxna inte på dig i skolan?

Min upplevelse av skolarbetet i
eller utanför klassrummet:

**Förslag på frågor att
ställa i samtalet:**

- Jobbar du tillsammans med andra i klassrummet? Hur går det?
- Jobbar du själv i klassrummet? Hur går det?
- Förklarar dina lärare så att du förstår?
- Tycker du dina lärare gör så att du kan vara med?
- Jobbar du utanför klassrummet? Hur går det?

Bilaga 3:

Områden att utforska tillsammans med vårdnadshavare gällande barnets förskole- eller skolsituation

Vårdnadshavare ska ges möjlighet att uttrycka sig gällande sitt barns förskole- eller skolsituation som en del av den pedagogiska bedömningen inför prövning av mottagande i den anpassade grundskolan.

Områden som kan vara viktiga att få vårdnadshavares uppfattning om är

- trivsel och trygghet
- relationer
- stöd och hjälp
- delaktighet
- styrkor och intressen

För att vårdnadshavare ska ha möjlighet att förbereda sig inför mötet finns två dokument som du kan skriva ut och ge vårdnadshavarna innan ni ses. Ett dokument är skrivet till vårdnadshavare i förskolan och ett för vårdnadshavare i skolan.

Om vårdnadshavare har annat modersmål kan det finnas en vinst med att visa och gå igenom dokumentet innan det lämnas ut, till exempel vid ett annat möte då tolk närvarar.

Vårdnadshavares uppfattning om barnets situation på förskolan

Som en del av den pedagogiska bedömningen inför mottagande till den anpassade grundskolan ska du som vårdnadshavare få möjlighet att berätta hur du tycker att ditt barns förskolesituation fungerar. Din uppfattning om hur ditt barn har det på förskolan är viktig för oss. Dessa områden kommer vi att samtala om när vi ses.

Trivsel och trygghet

Förbered dig på att berätta om hur du tror att ditt barn trivs på förskolan, hur du uppfattar ditt barns trygghet när du lämnar och hämtar, vad ditt barn tycker är roligt på förskolan, hur ditt barn har varit delaktig i gruppen eller annat du tänker på.

Relationer

Förbered dig på att berätta hur ditt barns relationer till kompisar och vuxna på förskolan fungerar, vem ditt barn leker med, vilka vuxna ditt barn tycker om eller annat du tänker på.

Stöd och hjälp

Förbered dig på att berätta hur du tycker att ditt barn har fått det stöd och hjälp som det har behövt under sin tid i förskolan, vad ditt barn har tyckt varit svårt, vem ditt barn har fått hjälp av och på vilket sätt stödet har getts eller annat du tänker på. Det kan handla om stöd och hjälp för att utvecklas och lära sig, må gott och ha fungerande relationer.

Delaktighet

Förbered dig på att berätta om hur du som vårdnadshavare tycker att du har blivit lyssnad på i olika frågor, blivit informerad om det som du tycker har varit viktigt gällande ditt barn eller annat du tänker på.

Styrkor och intressen

Förbered dig på att berätta om vad du tycker att ditt barn är bra på, vad ditt barn håller på att lära sig just nu, vad ditt barn tycker är roligt att göra hemma eller annat du tänker på.

Övrigt

Har du annat som du vill berätta om gällande ditt barn pratar vi om det på mötet.

Vårdnadshavares uppfattning om elevens situation på skolan

Som en del av den pedagogiska bedömningen inför mottagande till den anpassade grundskolan ska du som vårdnadshavare få möjlighet att berätta hur du tycker att ditt barns skolsituation fungerar. Din uppfattning om hur ditt barn har det på skolan är viktig för oss. Dessa områden kommer vi att samtala om när vi ses.

Trivsel och trygghet

Förbered dig på att berätta om hur du tror att ditt barn trivs på skolan, hur ditt barn pratar om skolan hemma, hur du uppfattar ditt barns trygghet till exempel om du lämnar och hämtar, vad ditt barn tycker är roligt på skolan, hur ditt barn har varit delaktig i sin klass eller annat du tänker på.

Relationer

Förbered dig på att berätta hur ditt barns relationer till kompisar och vuxna på skolan fungerar, vem ditt barn leker eller umgås med, om ditt barn har känt sig mobbat eller kränkt, vilka vuxna ditt barn tycker om eller annat du tänker på.

Stöd och hjälp

Förbered dig på att berätta hur du tycker att ditt barn har fått det stöd och hjälp som det har behövt under sin tid i skolan, vad ditt barn har tyckt varit svårt, vem ditt barn har fått hjälp av och på vilket sätt stödet har getts. Det kan handla om stöd och hjälp för att utvecklas och lära sig, må gott och ha fungerande relationer eller annat du tänker på.

Delaktighet

Förbered dig på att berätta om hur du som vårdnadshavare tycker att du har blivit lyssnad på i olika frågor, blivit informerad om det som du tycker har varit viktigt gällande ditt barn till exempel varit delaktig i utformandet av åtgärdsprogram, i utvärdering av stödinsatser eller annat du tänker på.

Styrkor och intressen

Förbered dig på att berätta om vad du tycker att ditt barn är bra på, vad ditt barn håller på att lära sig just nu, vad ditt barn tycker är roligt att göra hemma eller annat du tänker på.

Övrigt

Har du annat som du vill berätta om gällande ditt barn pratar vi om det på mötet.